

วารสารอิเล็กทรอนิกส์
ทางการศึกษา

OJED, Vol.10, No.2, 2015, pp.407-421

OJED

An Online Journal
of Education

<http://www.edu.chula.ac.th/ojed>

แนวทางการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
GUIDELINES FOR MANAGING AFTER-SCHOOL PHYSICAL ACTIVITIES IN ELEMENTARY
SCHOOLS UNDER BANGKOK METROPOLITAN ADMINISTRATION

นางสาวจุฑารัตน์ ภัทรเกษวิทย์ *

Jutarath Pataragesvit

ผศ.ดร.สุธนะ ทิงส์ภักดิ์ **

Asst. Prof. Suthana Tingsabhat, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียนและเปรียบเทียบระหว่างขนาดโรงเรียนต่อการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียนด้านกระบวนการบริหาร เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนหรือครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 390 คน ได้แบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 386 ชุด คิดเป็นร้อยละ 99.0 และนักเรียน จำนวน 400 คน ได้แบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 398 ชุด คิดเป็นร้อยละ 99.5 ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ค่าสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบไค-สแควร์ โดยทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง ผลการวิจัยพบว่า 1) โรงเรียนมีจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียนให้กับนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 83.6 การบริหารจัดการกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางคือ ด้านงบประมาณและทรัพยากร ด้านบุคลากร ด้านการประเมินผล และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากคือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์กร ด้านอำนวยการ และด้านประสานงาน 2) การเปรียบเทียบระหว่างขนาดโรงเรียนมีผลต่อการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) แนวทางการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ควรมีการจัดอบรมครูในเรื่องการจัดกิจกรรมทางกายเพื่อสามารถบูรณาการความรู้สู่การปฏิบัติได้ และนักเรียนควรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน

* นิสิตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: rath_bu@hotmail.com

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา ภาควิชาหลักสูตรและการสอน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: suthana.t@chula.ac.th

ISSN1905-4491

Abstract

The purpose of this research were to study in managing for after school physical activities and compare size school related to management for after school physical activities in elementary schools under Bangkok metropolitan administration. The questionnaire related to the administration process. The samples were administrators or physical education teachers or physical activities after school of 390 sets. 99% from 386 questionnaires were returned. Questionnaires of student 400 sets returned questionnaires were 398 or 99.5%. The statistic software computer program was applied for data analysis including percentage, mean, standard deviations and chi – Square.

The results were as follows: 1) Schools have managed after school physical activities in elementary schools under Bangkok metropolitan administration 83.6% and management for after school physical activities are staffing budgeting reporting. The overall state performed at moderate levels. And planning organization directing coordinating that overall state performed at high levels.

2) The comparison of size school between management for after school physical activities showed no significance different in all aspects at the .05 levels. 3) Guidelines for managing after- school physical activity in elementary schools under Bangkok metropolitan administration that the teachers should provide teacher training in managing for after school physical activity. In order to integrate the knowledge into action and students should participate in managing for after school physical activities.

คำสำคัญ: กิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน / สุขศึกษาและพลศึกษา

KEYWORDS: AFTER SCHOOL PHYSICAL ACTIVITY / HEALTH AND PHYSICAL

บทนำ

(สมชาย ลีทองอินและคณะ, 2550: 1-3) ข้อเสนอแนะแนวทางการมีกิจกรรมทางกายที่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนในโรงเรียน ได้กล่าวว่า โรงเรียนเป็นสถานที่ที่เด็กส่วนใหญ่ทั้งในเมืองและชนบท ใช้เวลามากที่สุดรองจากที่บ้าน จากการสำรวจสถานการณ์ข้อมูลเบื้องต้นในปัจจุบัน พบว่า โอกาสที่นักเรียนสามารถจะมีกิจกรรมทางกายในโรงเรียน มีน้อยลงกว่าในอดีต ทั้งนี้ส่วนใหญ่เนื่องจากโรงเรียนและครอบครัวให้ความสำคัญกับพัฒนาการและความแข็งแรงทางวิชาการมากกว่าพัฒนาการและความแข็งแรงทางร่างกายและสุขภาพ เวลาวางในหนึ่งวันของเด็กและเยาวชนในโรงเรียน เริ่มตั้งแต่ก่อนเข้าเรียน 15 นาที เวลาพักน้อยช่วงสาย 10 นาที เวลาพักเที่ยง 15 นาที เวลาพักน้อยช่วงบ่าย 10 นาที และหลังเลิกเรียน 15 นาที รวมทั้งหมด 65 นาที เด็กน่าจะใช้เวลาว่างของตนเองในการเล่นและเคลื่อนไหวร่างกายตามปกติ ประมาณ 1 ใน 3 หรือ 1 ใน 2 ของเวลาว่างที่เด็กมีอยู่ในโรงเรียน คือประมาณ 20-30 นาที เด็กและเยาวชน ใช้เวลาอยู่ที่โรงเรียนประมาณ 5 วันต่อสัปดาห์ ฉะนั้นระยะเวลาในการเล่นและเคลื่อนไหวรวมประมาณ 100-150 นาทีต่อสัปดาห์ เด็กและเยาวชนจะมีเวลาว่างนอกเหนือจากการเรียนปกติในโรงเรียน ประมาณ 65 นาที โดยพิจารณาชั่วโมงพลศึกษา เด็กน่าจะได้ออกกำลังกายหรือเคลื่อนไหวร่างกายในชั่วโมงพลศึกษา ตามหลักสูตรสัปดาห์ละ 1 คาบ (50 นาที) ได้อย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตามก็ไม่น่าจะต่ำกว่าครึ่งละ 30 นาที จากสมมติฐานข้างต้น เด็กและเยาวชนจะสามารถออกกำลังกายหรือเคลื่อนไหวร่างกายตามปกติที่ โรงเรียนได้ประมาณสัปดาห์ละ 130 - 180 นาที ซึ่งยังไม่เพียงพอที่จะเสริมสร้างสมรรถภาพทางร่างกายที่เหมาะสม ครอบครัวและโรงเรียนจำเป็นต้องเพิ่มโอกาสให้แก่เด็ก และเยาวชนให้สามารถออกกำลังกาย หรือเคลื่อนไหวร่างกาย อีกสัปดาห์ละ 240 - 290 นาที โดยร่วมกันรับผิดชอบ คือ

1. ครอบครัวสนับสนุนกิจกรรมออกกำลังกายหรือเคลื่อนไหวร่างกาย เพิ่มเติมวันละ 20 นาที ในวันธรรมดา และวันละ 30-60 นาที ในวันหยุดสุดสัปดาห์

2. โรงเรียนควรจัดกิจกรรมออกกำลังกายหรือเคลื่อนไหวร่างกาย เพิ่มเติมอย่างน้อยวันละ 15 นาที จากเวลาพักในช่วงต่างๆ ในแต่ละวัน

คอร์บิน (Corbin, 2002 อ้างถึงใน ดวงพร ศุภพิชน์, 2555) เสนอว่า การส่งเสริมกิจกรรมทางกายในโรงเรียน ควรส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะรวมไปถึงรับรู้ประโยชน์และคุณค่าของกิจกรรมทางกาย และควรคำนึงถึงตัวชี้วัดในการปฏิบัติกิจกรรมทางกายซึ่งต่างจากผู้ใหญ่ 3 ประการสำคัญ คือ ความสนุกสนาน เพราะเมื่อเด็กเหนื่อยก็จะพักเหนื่อยและเมื่อหายเหนื่อยก็จะกลับมาเล่นอีก เพราะมีความรู้สึกดีต่อกิจกรรม ส่วนการชักจูงให้เด็กที่มีกิจกรรมทางกายที่ไม่เพียงพอหันมาสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมทางกาย สามารถทำได้โดยการเพิ่มความสนใจ และเพิ่มโอกาส วิธีการเพิ่มความสนใจทำได้โดยการให้ข้อมูลย้อนกลับด้านบวกเกี่ยวกับกิจกรรมจากพ่อแม่ ครู โค้ช และเพื่อน ส่วนวิธีการเพิ่มโอกาส ทำได้โดยการให้นักเรียนได้เรียนกับโค้ชหรือครูที่ดีเกี่ยวกับทักษะและความมั่นใจรวมไปถึงการจัดกิจกรรมหลากหลายให้มีโอกาสเลือก สอดคล้องกับคำแนะนำขององค์การอนามัยโลก (Corbin, 2002 อ้างถึงใน ดวงพร ศุภพิชน์, 2555) เสนอแนะว่า โรงเรียนสามารถช่วยเหลือเด็กให้ปฏิบัติกิจกรรมทางกายได้ โดยจัดการเรียนการสอนที่สนับสนุนให้เด็กปฏิบัติกิจกรรมทางกายได้ และให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการออกกำลังกาย

(วิลสัน อุดยานนท์, 2553) ข้อเสนอในกฎบัตรโทรอนโตซึ่งเป็นข้อเสนอระดับโลก ในปี ค.ศ. 2010 เสนอแนะให้โรงเรียนจัดระบบการศึกษาที่ให้ความสำคัญแก่หลักสูตรกิจกรรมทางกายภาคบังคับ รวมไปถึงให้โอกาสนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมทางกายอย่างกระฉับกระเฉงในช่วงพัก ช่วงพักรับประทานอาหารกลางวันและหลังเลิกเรียน สอดคล้องกับ (ฤชพร อยู่สวัสดิ์, 2552) ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรออกนโยบายบริหารจัดการ เกี่ยวกับการออกกำลังกายและสุขภาพ และอาหารและโภชนาการ ส่วนครูควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียน ผ่านการปฏิบัติ ผ่านกิจกรรมต่างๆ นักเรียนจะได้เคลื่อนไหวร่างกาย ไม่อยู่กับที่ และควรจัดกิจกรรมที่นอกเหนือจากที่หลักสูตรกำหนดให้นักเรียนเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรม

การจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียนอย่างยั่งยืนนั้น ต้องอาศัยปัจจัยหลายพื้นฐานและการจัดการบริหารที่มีประสิทธิภาพ เป็นหลักของกระบวนการบริหารทั่วไปที่สามารถใช้กับการจัดกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียนได้ เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมนั้นดำเนินไปได้อย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับสภาพการณ์จริง ซึ่งประกอบไปด้วย ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านบุคลากร ด้านอำนวยการ ด้านประสานงาน ด้านประเมินผล ด้านงบประมาณ ด้านอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นต้น ซึ่งเรื่องนี้ กุลิกและเออร์วิค (Gulick and Urwick อ้างอิงใน วลัยลักษณ์ ภูมิพัฒน์, 2548) ได้เสนอความคิดและกระบวนการบริหารไว้ 7 ประการ ซึ่งเรียกว่า “POSDCoRB” คือ

1. ด้านการวางแผน (P = planning) หมายถึง การวางแผนอันเป็นการคาดการณ์ในอนาคต ซึ่งจะต้องคำนึงถึงนโยบาย ทั้งนี้เพื่อให้แผนงานที่กำหนดขึ้นมีความสอดคล้องกันในการดำเนินงาน

2. ด้านการจัดดำเนินงาน (O = Organization) หมายถึง การจัดแบ่งหน่วยงานให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน

3. ด้านการจัดบุคลากร (S = Staffing) หมายถึง การจัดหาบุคคลและเจ้าหน้าที่มาปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับการจัดแบ่งหน่วยงานที่กำหนดไว้ หรือการจัดเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลเพื่อให้ได้บุคคลที่มี

ความรู้ ความสามารถมาปฏิบัติงานให้เหมาะสม รวมถึงการที่จะสร้างและดำรงไว้ซึ่งสัมพันธภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรด้วย

4. ด้านการอำนวยการ (D = Directing) หมายถึง การอำนวยการรวมถึงการควบคุมงานและนิเทศงาน เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงได้ดี

5. ด้านการประสานงาน (Co = Coordinating) หมายถึง การร่วมมือประสานงานเพื่อการดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อยราบรื่น ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีการที่จะช่วยให้การประสานงานได้ดีขึ้น เพื่อช่วยแก้ปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน

6. ด้านการประเมินผล (R = Reporting) หมายถึง การเสนอรายงานไปยังผู้บังคับบัญชาหรือไปในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งเบื้องบนและเบื้องล่าง การเสนอรายงานนี้ทำให้ผู้บังคับบัญชาทราบความก้าวหน้าของงานทุกระยะ สะดวกแก่การประสานงานกับหน่วยงานอื่น ในขณะเดียวกันมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบด้วย

7. ด้านงบประมาณ (B = Budgeting) หมายถึง การงบประมาณ โดยศึกษาให้ทราบถึงระบบและกรรมวิธี ในการบริหารเกี่ยวกับงบประมาณและการเงิน การวางแผน หรือโครงการในการใช้จ่ายเงิน การบัญชี การควบคุมดูแล การใช้จ่ายเงิน หรือตรวจสอบบัญชีโดยรอบคอบ

จึงทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาแนวทางการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นแนวทางการจัดกิจกรรมหลังเลิกเรียนสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน ที่เหมาะสมให้กับนักเรียน เพื่อส่งเสริมสภาวะสุขภาพของนักเรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระหว่างขนาดโรงเรียนต่อการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. นำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียนทในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นที่ 1 กำหนดกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาจำนวนครูโดยใช้สูตรการคำนวณ ดังนี้

สูตรคำนวณ

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อกำหนดให้ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของประชากรที่ยอมรับได้ที่ระดับ .05

ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง กำหนดระดับความคลาดเคลื่อนที่ระดับ .05 โดยได้ขนาดของประชากรเป็นจำนวน 438 โรงเรียน (สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2557) จะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 208 โรงเรียน

ขั้นที่ 2 สุ่มจากเขตการศึกษา จำนวน 50 เขต เขตละ 4 โรงเรียน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi -Stage Random Sampling)

ขั้นที่ 3 สุ่มจากขนาดโรงเรียน จำนวน 208 โรงเรียน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi -Stage Random Sampling)

ขั้นที่ 4 สุ่มกลุ่มตัวอย่างดังนี้

4.1 จำนวนผู้บริหารโรงเรียน ครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างละ 2 คน จำนวน 208 โรงเรียน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 416 คน

4.2 จำนวนนักเรียนประถมศึกษาปลายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กำหนดกลุ่มตัวอย่างละ 2 คน จำนวน 208 โรงเรียน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 416 คน

ประชากร

ประชากร คือ ผู้บริหารโรงเรียน ครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมหลังเลิกเรียน และนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2557 จาก 438 โรงเรียน (สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร , 2557)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi -Stage Random Sampling) ผู้บริหารโรงเรียน ครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมหลังเลิกเรียน จำนวน 390 คน และนักเรียน จำนวน 400 คน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2557 จาก 438 โรงเรียน โดยวิธีการหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน ของผู้บริหารโรงเรียน ครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมหลังเลิกเรียนและนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดย

1. ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน จากหนังสือ เอกสาร วารสาร และรายงานการวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง

2. สร้างข้อคำถามจากแนวคิดและกระบวนการบริหาร

แนวคิดและกระบวนการบริหารของ กุลlickและเออร์วิค (Gulick and Urwick) มาปรับปรุงในด้านข้อคำถามเพื่อให้สอดคล้องกับการนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

3. ปรับปรุงเนื้อหาข้อคำถามเพื่อให้สอดคล้องกับการนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมหลังเลิกเรียน โดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียน ครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมหลังเลิกเรียน และสถานที่ทั่วไป ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้ง 7 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านบุคลากร ด้านอำนวยการ ด้านประสานงาน ด้านงบประมาณ ด้านประเมินผล

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและวิธีแก้ไข เกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับนักเรียนที่กำลังศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวและสถานที่ทั่วไป ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมกีฬาและออกกำลังกาย กิจกรรมชุมนุมและกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดให้นอกเหนือจากการเรียนการสอน

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน จากหนังสือ เอกสาร วารสาร และรายงานการวิจัยต่างๆที่เกี่ยวข้อง

2. สร้างข้อคำถามจากแนวคิดและกระบวนการบริหาร ของ กุลลิคและเออร์วิค (Gulick and Urwick) มาปรับปรุงในด้านข้อคำถามเพื่อให้สอดคล้องกับการนำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

3. ขออนุมัติหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบและแก้ไขแบบสอบถาม

4. หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ประมวลแนวความคิดต่างๆ นำมาแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ถือได้ว่าแบบสอบถามนี้ครอบคลุมเนื้อหาและใช้ภาษาที่เข้าใจตรงกันทุกคน หลังจากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือให้ถูกต้อง เหมาะสม ก่อนนำไปใช้ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมหลังเลิกเรียน มีค่าดัชนีเท่ากับ 0.97 และเครื่องมือสำหรับนักเรียน มีค่าดัชนีเท่ากับ 0.91

5. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ จำนวน 30 ชุดไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารโรงเรียนครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน และนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม จำนวน 30 คน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือสำหรับ

ผู้บริหารโรงเรียน ครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมหลังเลิกเรียน มีค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ 0.92 และเครื่องมือสำหรับนักเรียน มีค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเท่ากับ 0.91

6. ตรวจสอบแบบสอบถาม ปรับปรุงแก้ไขให้เป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับต่อไปนี้

1. ขออนุมัติหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่งถึงผู้บริหารโรงเรียน เพื่อแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์และขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่งหนังสือขอความร่วมมือของผู้วิจัยและตอบแบบสอบถามทางไปรษณีย์

2. ให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบตอบกลับคืนให้ผู้วิจัยทางไปรษณีย์

3. โรงเรียนใดที่ยังไม่ได้ส่งแบบสอบถามกลับคืน ผู้วิจัยจะโทรศัพท์ติดตามแบบสอบถามกลับคืน

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล และค่าสถิติต่างๆ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้คือ

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการหาค่าความถี่ ร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร วิเคราะห์ด้วยการหาค่าร้อยละ มาแจกแจงความถี่ของคำตอบ วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

3. เปรียบเทียบขนาดโรงเรียน เกี่ยวกับการดำเนินการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติทดสอบไค-สแควร์ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

4. นำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน และนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน ในคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended) มาสรุปเสนอแนะเป็นความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล และค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ดังนี้

ค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ค่าความเที่ยง (Reliability)

2. ค่าความตรง (Validity)

3. ค่าร้อยละ (Percentages)

4. ค่าเฉลี่ย (Mean)

5. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6. วิเคราะห์ความแตกต่าง โดยใช้สถิติทดสอบไค-สแควร์ (Chi-Square)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร สรุปแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียนมีการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียนทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ อย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 83.6 โดยจัดกิจกรรมช่วงเวลาก่อนเข้าเรียนมากที่สุด ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลให้การจัดกิจกรรมทางกายประสบความสำเร็จคือ นักเรียนมีความสนใจทำกิจกรรมด้วยความสมัครใจ มีครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียนเป็นผู้ดูแลและให้คำปรึกษาในการทำกิจกรรม และการสนับสนุนของผู้บริหารโรงเรียนในด้านต่างๆ ตามลำดับ โรงเรียนที่เคยจัดกิจกรรมแต่ปัจจุบันไม่ได้จัดกิจกรรมทางกายแล้ว คิดเป็นร้อยละ 18.4 โดยยกเลิกกิจกรรมทางกายช่วงเวลาหลังเลิกเรียนมากที่สุด ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลให้การดำเนินการจัดกิจกรรมไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรคือ ด้านนโยบายของผู้บริหารโรงเรียน การให้ความร่วมมือของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม และช่วงเวลาในการจัดกิจกรรม ตามลำดับ โรงเรียนที่ไม่เคยจัดกิจกรรมเลย คิดเป็นร้อยละ 6 ปัจจัยที่ส่งผลให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียนได้คือ สถานที่ไม่เพียงพอและเหมาะสมในการจัดกิจกรรม การให้ความร่วมมือของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม และเวลาในการทำกิจกรรม ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบระหว่างขนาดโรงเรียน คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีผลต่อการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สรุปคือ ขนาดของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร มีการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียนให้กับนักเรียนไม่ต่างกัน โดยรูปแบบการจัดกิจกรรมทางกายหลังอาจะมี ความแตกต่างกันเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

ตอนที่ 3 การบริหารจัดการกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 7 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านบุคลากร ด้านอำนาจการ ด้านประสานงาน ด้านงบประมาณ และด้านประเมินผล

1. ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรมตามทฤษฎีผู้บริหารโรงเรียน ครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่า ข้อที่ปฏิบัติสูงสุดคือ การมีส่วนร่วมในการเตรียมข้อมูลสำหรับวางแผนกิจกรรม ส่วนข้อที่ปฏิบัติต่ำสุดคือ การเข้าร่วมวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผล สรุปการวางแผนการจัดกิจกรรม

ปัญหาเกี่ยวกับด้านการวางแผนการจัดกิจกรรมตามทฤษฎีผู้บริหารโรงเรียน ครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียนที่พบมากที่สุดคือ การวางแผนเรื่องการกำหนดช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมทางกาย ไม่สามารถจัดกิจกรรมตามช่วงเวลาที่กำหนดได้ เนื่องจากเวลาจำกัด

2. ด้านการดำเนินงานตามทฤษฎีผู้บริหารโรงเรียน ครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่า ข้อที่ปฏิบัติสูงสุดคือ การได้รับการประสานงานและแบ่งหน้าที่งานให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน ส่วนข้อที่ปฏิบัติต่ำสุดคือ การมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมก่อนที่จะจัดกิจกรรม

ปัญหาเกี่ยวกับด้านการดำเนินงานตามทฤษฎีผู้บริหารโรงเรียน ครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียนที่พบมากที่สุดคือ มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมทางกายน้อย ทำให้ไม่เกิดแรงจูงใจและความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมเท่าที่ควร

3. ด้านการจัดบุคลากรตามทฤษฎีผู้บริหารโรงเรียน ครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่า ข้อที่ปฏิบัติสูงสุดคือ การได้รับมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบแต่ละฝ่ายอย่างเป็นระบบ ส่วนข้อที่ปฏิบัติต่ำสุดคือ บุคลากรได้รับการฝึกอบรมการจัดกิจกรรม

ปัญหาเกี่ยวกับด้านการจัดบุคลากรตามทฤษฎีผู้บริหารโรงเรียน ครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียนที่พบมากที่สุดคือ บุคลากรที่มีความรู้และทักษะมีจำนวนจำกัด

4. ด้านการอำนวยการตามทฤษฎีผู้บริหารโรงเรียน ครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่า ข้อที่ปฏิบัติสูงสุดคือ มีครูรับผิดชอบดูแลตลอดเวลาของการจัดกิจกรรม ส่วนข้อที่ปฏิบัติต่ำสุดคือ ไม่มีผู้ให้คำปรึกษาโดยตรงเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทางกาย

ปัญหาเกี่ยวกับด้านการอำนวยการตามทฤษฎีผู้บริหารโรงเรียน ครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียนที่พบมากที่สุดคือ ไม่มีผู้ให้คำปรึกษาโดยตรงเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทางกาย

5. ด้านการประสานงานตามทฤษฎีผู้บริหารโรงเรียน ครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่า ข้อที่ปฏิบัติสูงสุด มีการประสานงานกับครูแต่ละฝ่ายที่รับผิดชอบ ส่วนข้อที่ปฏิบัติต่ำสุดคือ การสื่อสารข้อมูลที่ตรงกันไปในทิศทางเดียวกันของแต่ละฝ่ายงานมีการประสานงานกับครูแต่ละฝ่ายที่รับผิดชอบ

ปัญหาเกี่ยวกับด้านการประสานงานตามทฤษฎีผู้บริหารโรงเรียน ครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียนที่พบมากที่สุดคือ ไม่มีการประชุมหรือแจ้งข้อมูลให้ทราบทั่วถึงกันเท่าที่ควร มีการสื่อสารไม่ทั่วถึงและตรงกัน

6. ด้านงบประมาณตามทฤษฎีผู้บริหารโรงเรียน ครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่า ข้อที่ปฏิบัติสูงสุดคือ มีสถานที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม ส่วนข้อที่ปฏิบัติต่ำสุดคือ มีงบประมาณเพียงพอในการจัดกิจกรรม

ปัญหาเกี่ยวกับด้านงบประมาณตามทฤษฎีผู้บริหารโรงเรียน ครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน ที่พบมากที่สุดคือ งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรมทางกาย

7. ด้านการประเมินผลตามทฤษฎีผู้บริหารโรงเรียน ครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่า ข้อที่ปฏิบัติสูงสุดคือ มีการจัดทำรายงานผลการจัดกิจกรรม ส่วนข้อที่ปฏิบัติต่ำสุด กำหนดหน่วยงานที่มีหน้าที่ประเมิน

ปัญหาเกี่ยวกับด้านการประเมินผลตามทฤษฎีผู้บริหารโรงเรียน ครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียนที่พบมากที่สุดคือ การดำเนินกิจกรรมไม่ต่อเนื่องทำให้มีการประเมินที่ไม่ต่อเนื่องและไม่ได้มีการประเมินทุกครั้งที่เกิดกิจกรรมนั้นๆ

อภิปรายผล

ตอนที่ 1 การจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียนของผู้บริหารโรงเรียน ครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียนมีการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียนอย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 83.6 เมื่อพิจารณา

เป็นรายข้อปรากฏว่าปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จคือ นักเรียนมีความสนใจทำกิจกรรมด้วยความสมัครใจ จัดกิจกรรมให้สอดคล้องต่อตามความต้องการและความสนใจของนักเรียน การจัดบุคลากร มีครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียนเป็นผู้ดูแลและให้คำปรึกษาในการทำกิจกรรม และการสนับสนุนของผู้บริหารโรงเรียนในด้านต่างๆ ตามลำดับ สอดคล้องกับ (วีระพล จันทร์ศิลา, 2540) ที่กล่าวว่า การเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้ากลุ่มกิจกรรมตามความต้องการและความสนใจนั้นเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (กระทรวงสาธารณสุข กรมอนามัย กองออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ, 2548) รายงานผลการวิจัยเรื่อง “การสำรวจสถานการณ์การดำเนินงานด้านนโยบายและการปฏิบัติด้านการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกาย/ออกกำลังกาย ของสถานศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2548” ผลการสำรวจสถานการณ์พบว่า สถานการณ์ด้านนโยบายและส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายและออกกำลังกายสำหรับนักเรียนพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ร้อยละ 93.3 มีการกำหนดนโยบายการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายและออกกำลังกายสำหรับนักเรียน ร้อยละ 81.5 กำหนดนโยบายการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายและออกกำลังกายบนพื้นฐานของหลักสูตรการเรียนการสอน ร้อยละ 64.8 กำหนดจากพื้นฐานของนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อพิจารณาถึงการกำหนดมาตรการแนวทางและแผนงานในการปฏิบัติตามนโยบายของโรงเรียน พบว่า 87.1 โรงเรียนมีการกำหนดมาตรการและแนวทางในการปฏิบัติ และมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบการดำเนินงานตามนโยบายฯ โดยร้อยละ 54.9 มีการมอบหมายให้ครูและอาจารย์ทุกคนร่วมกันดำเนินการตามนโยบาย รองลงมาร้อยละ 46.9 มอบหมายให้หัวหน้าหมวดพลานามัยเป็นผู้ดำเนินการ

เมื่อพิจารณาในเรื่องนโยบายการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกายและออกกำลังกายของนักเรียน นอกเหนือชั่วโมงเรียนพลศึกษา พบว่า ร้อยละ 93.0 โรงเรียนมีการส่งเสริมกิจกรรมฯ นอกเวลาเรียนพลศึกษา และมีการติดตาม ตรวจสอบ กำกับประเมินผลการดำเนินงานส่งเสริมฯ ถึงร้อยละ 81.9 สอดคล้องกับ (กระทรวงสาธารณสุข กรมอนามัย กองออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ, 2546) ได้แนะนำแนวทางการส่งเสริมการออกกำลังกายในโรงเรียนเกี่ยวกับด้านนโยบาย การส่งเสริมและออกกำลังกาย ควรเป็นนโยบายที่เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญโรงเรียน การมีครูพลศึกษาที่เพียงพอ มีการจัดชั่วโมงพลศึกษา จัดเวลาให้เด็กได้มีการเคลื่อนไหว เช่น การเปลี่ยนห้องเรียน การจัดสถานที่และการจัดตั้งชมรมที่มีกิจกรรมการเคลื่อนไหว รวมทั้งการไม่ใช้การทำโทษเด็กโดยการวิ่งรอบสนามหรือวิธีอื่นๆ ที่ทำให้เกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อการออกกำลังกาย

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบระหว่างขนาดโรงเรียน คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีผลต่อการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สรุปคือ ขนาดของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ไม่มีผลต่อการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียนให้กับนักเรียน โดยรูปแบบการจัดกิจกรรมทางกายหลังอาจมีความแตกต่างกันเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และการประเมินคุณภาพมาตรฐาน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร (SMART School) ประจำปี 2557 สำหรับ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 นำเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนี้

1. ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่า ข้อที่ปฏิบัติสูงสุดคือ การมีส่วนร่วมในการเตรียมข้อมูลสำหรับวางแผนกิจกรรม ส่วนที่ปฏิบัติต่ำสุดคือ การเข้าร่วมวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินผล สรุปการวางแผนการจัดกิจกรรม ปัญหาพบมากที่สุดคือ การวางแผนเรื่องกำหนดช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมทางกาย ไม่สามารถจัดกิจกรรมตามช่วงเวลาที่กำหนดได้ เนื่องจากเวลาจำกัด จึงควรมีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ 1) การวิเคราะห์ปัญหาและ

กลุ่มเป้าหมาย เพื่อสำรวจสภาพสภาวะการณ่ของนักเรียนว่าควรพัฒนาด้านใด 2) การค้นหาความสนใจหรือต้องการของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดกิจกรรมในช่วงเวลาหลังเลิกเรียน สอดคล้องกับ (กระทรวงสาธารณสุข กรมอนามัย กองออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ, 2546) ได้แนะนำแนวทางการส่งเสริมการออกกำลังกายในโรงเรียนว่า เด็กนักเรียนทุกคนมีสิทธิ์ที่จะเข้าถึงการเรียนพลศึกษา/สุขศึกษาในชั่วโมงที่จัดให้ และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกชั่วโมงพลศึกษาและการเล่นกีฬาต่างๆตามความชอบและความถนัดของแต่ละคนเป็นสิ่งที่ควรสนับสนุน ถึงแม้ทางโรงเรียนจะเน้นการเล่นกีฬาเพื่อการแข่งขันที่สามารถนำชื่อเสียงมาสู่โรงเรียน ซึ่งส่วนใหญ่กีฬาเหล่านี้จะได้รับการสนับสนุนจากทางโรงเรียนเป็นอย่างดี ขณะเดียวกันก็ควรมุ่งสร้างสุขนิสัยรักการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพของเด็กทุกคนควบคู่ไปด้วย เพื่อจะได้ติดตัวไปเป็นผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพดี 3) กำหนดช่วงเวลาการจัดกิจกรรม โรงเรียนและครูควรเป็นผู้ที่สนับสนุนและประยุกต์หรือบูรณาการเนื้อหาวิชาการของแต่ละวิชาได้สอดคล้องหรือเอื้อประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมทางกายของนักเรียน อาจอยู่ในรูปแบบของการเล่นเกมส์ ให้นักเรียนได้เปลี่ยนอิริยาบถในระหว่างชั่วโมงเรียน เพราะการส่งเสริมการออกกำลังกายในช่วงเวลาเรียนจะมีเฉพาะในวิชาพลศึกษา หรือสุขศึกษาบางส่วน สัปดาห์ละไม่เกิน 2 ชั่วโมง ซึ่งนับว่ายังไม่มากนัก 4) ทรัพยากรบุคคล กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบหลักและหน่วยงานสนับสนุน มีบุคลากรวางแผนและขับเคลื่อนกิจกรรม ได้แก่ ครูพลศึกษา ครูกลุ่มสาระต่างๆ นักเรียน เป็นต้น ควรแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินงานที่เป็นระบบ และเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน 5) สำรวจวัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณ และอื่นๆ ให้สอดคล้องกับรูปแบบกิจกรรมที่จะจัดกิจกรรมทางกายเพื่อให้เกิดการปฏิบัติได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยสำคัญของการจัดการ 4 M (สมคิด บางโม 2539 อ้างอิงในวลัยลักษณ์ ภูมิพัฒน์, 2548)

2. ด้านการจัดองค์กรการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่า ข้อที่ปฏิบัติสูงสุดคือ การได้รับการประสานงานและแบ่งหน้าที่งานให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ กุลlickและเออร์วิก (Gullick and Urwick อ้างอิงใน วลัยลักษณ์ ภูมิพัฒน์, 2547: 8-9) เป็นภารกิจของหน่วยงาน องค์กร ที่จะร่วมกันจัดรูปงานเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น มีเป้าหมายที่แน่นอน มีการจัดการที่เป็นรูปแบบ ทุกคนในหน่วยงานมีความรู้ ความเข้าใจกลไกการดำเนินงาน ภายใต้ระบบขององค์กรอย่างชัดเจน ส่วนข้อที่ปฏิบัติต่ำสุดคือ การมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมก่อนที่จะจัดกิจกรรม เป็นภารกิจของหน่วยงาน องค์กร ที่จะร่วมกันจัดรูปงานเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นมีเป้าหมายที่แน่นอน มีการจัดการที่เป็นรูปแบบ ทุกคนในหน่วยงานมีความรู้ ความเข้าใจกลไกการดำเนินงาน ภายใต้ระบบขององค์กรอย่างชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัย (วิจักขณ์ อัครเลิศพานิช, 2542) การสื่อสารโครงการลานกีฬาควรเน้นการสื่อสารให้มากกว่าที่เป็นอยู่ เพราะที่ผ่านมาจะเห็นชัดเจนเพียงสื่อเดียว คือสื่อสิ่งพิมพ์ ควรประสานงานกับหน่วยงานของทหารเพราะมีทั้งคลื่นวิทยุเป็นจำนวนมาก รวมทั้งโทรศัพท์อีกสองช่อง เพื่อโฆษณาเชิญชวนให้เยาวชนหันมาสนใจการเล่นกีฬาที่ลานกีฬา ซึ่งคาดว่าจะจะเป็นแนวทางที่ดีในการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายให้มากขึ้น

3. ด้านบุคลากรการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่า ข้อที่ปฏิบัติสูงสุดคือ การได้รับมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบแต่ละฝ่ายอย่างเป็นระบบ ส่วนที่ปฏิบัติต่ำสุดคือ บุคลากรได้รับการฝึกอบรมการจัดกิจกรรม ปัญหาเกี่ยวกับด้านการจัดบุคลากรตามทรรคนะผู้บริหารโรงเรียน ครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียนที่พบมากที่สุดคือ บุคลากรที่มีความรู้และทักษะมีจำนวนจำกัด จึงควรมีการสนับสนุนดังนี้

1) ควรมีจัดอบรมครูพลศึกษา หรือครูกลุ่มสาระอื่นๆให้มีความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทางกาย (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา สำนักงานมาตรฐานวิชาชีพ กลุ่มมาตรฐานวิชาชีพ, 2557) หมวด 2 มาตรฐานการปฏิบัติงาน ข้อ 11 ผู้ประกอบวิชาชีพครู ต้องมีมาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้

- 1.1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพครูให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
- 1.2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆโดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียน
- 1.3 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตเต็มศักยภาพ
- 1.4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้จริงในชั้นเรียน
- 1.5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ
- 1.6 จัดกิจกรรมทางเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิด วิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน
- 1.7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีระบบ
- 1.8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียน
- 1.9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์
- 1.10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์
- 1.11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารเพื่อพัฒนา
- 1.12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

2) ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรม นอกจากนักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมแล้ว นักเรียนยังได้ประสบการณ์ในการทำงานอีกด้วย สอดคล้องกับ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2552: 2-3) แนะนำแนวทางการจัดกิจกรรมช่วงเวลาหลังเลิกเรียน ในโครงการพัฒนาระบบเฝ้าระวังปัญหาเสพติดในสถานศึกษาว่า ให้เด็กเป็นผู้จัดกิจกรรมหรือเป็นผู้เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรม ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้จัดกิจกรรมควรเป็นรุ่นพี่หรือคนวัยใกล้เคียงกันกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อลดช่องว่างในการเข้าร่วมกิจกรรม เป็นการสร้างโอกาสให้กับเยาวชนรุ่นพี่ได้มีเวทีฝึกทักษะและ/หรือทำกิจกรรมเพื่อสังคมเสริมสร้างคุณค่าในตน ตลอดจนเป็นการสร้างตัวแบบที่ดีให้กับเด็กและเยาวชนได้รับรู้จากประสบการณ์ตรง

4. ด้านการอำนวยความสะดวกตามธรรมชาติของผู้บริหารโรงเรียน ครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่า ข้อที่ปฏิบัติสูงสุดคือ มีครูรับผิดชอบดูแลตลอดเวลาของการจัดกิจกรรม ส่วนที่ปฏิบัติต่ำสุดคือ มีครูที่ปรึกษาในการจัดกิจกรรม ปัญหาพบมากที่สุดคือ ไม่มีผู้ให้คำปรึกษาโดยตรงเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมทางกาย จึงควรเป็นผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบโครงการโดยตรงมีหน้าที่ให้คำปรึกษา และมีอำนาจในการตัดสินใจ เพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง (ดวงพร ศุภพิชน์, 2555) สรุปได้ว่า ผู้รับผิดชอบโครงการ/โปรแกรมการแข่งขัน มีการวางแผนร่วมกันระหว่างครูพลศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทั้งในด้านกำหนดเป้าหมาย การกำหนดแนวทางการจัดการแข่งขัน การกำหนดผู้รับผิดชอบและบทบาทหน้าที่ในการจัดการแข่งขัน การดำเนินการตามแผนการประเมินผลกิจกรรมและการประเมินผลการจัดกิจกรรม การสะท้อนผลแก่นักเรียน

5. ด้านการประสานงานตามธรรมชาติของผู้บริหารโรงเรียน ครูพลศึกษาหรือผู้จัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่า ข้อที่ปฏิบัติสูงสุด มีการประสานงานกับครูแต่ละฝ่ายที่รับผิดชอบ เนื่องจากครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประสานงานที่เป็นระบบจึงทำให้ปฏิบัติงานได้อย่างราบรื่น ดังที่ (สมพงศ์ เกษมสิน, 2517 อ้างอิงใน กัลยา อนันตวงศ์, 2539) การประสานงานเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับตัวบุคคลเป็นสำคัญและเป็นสิ่งที่นักบริหารหรือหัวหน้าจะต้องสร้างสรรค์

บรรยากาศของความร่วมมือร่วมใจ เพื่อให้การปฏิบัติงานประสาน สอดคล้อง กลมกลืน ราบรื่น และเรียบร้อย บรรลุเป้าหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด ส่วนที่ปฏิบัติต่ำสุดคือ การสื่อสารข้อมูลที่ตรงกันไปในทิศทางเดียวกันของแต่ละฝ่ายงานมีการประสานงานกับครูแต่ละฝ่ายที่รับผิดชอบ ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ไม่มีการประชุมหรือแจ้งข้อมูลให้ทราบทั่วถึงกันเท่าที่ควร ควรมีการประชุมหรือมีการการประสานงาน การติดต่อสื่อสาร 2 ทาง (Two-Way Communication) จะช่วยให้มี ความเข้าใจตรงกัน และการใช้ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย จัดปัญหาการรับ-ส่งข้อมูลที่ล่าช้า และสะดวกทั้งผู้รับสารและผู้ส่งสาร สอดคล้องกับ (ประมะ สตะเวทิน, 2534) การสื่อสารสองเดียว (Two-Way Communication) ได้แก่ การ แจ้งข่าวและข้อมูลให้ทราบจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร และเปิดโอกาสให้ผู้รับสารซักถามได้ เช่น ประธานรุ่นพี่ได้เรียกน้อง ๆ ทุกชั้นปีประชุม เพื่อแจ้งข่าวคราวเกี่ยวกับกิจกรรมของคณะฯ และเปิด โอกาสให้น้องๆ ได้ซักถาม หรืออาจารย์ได้ชี้แจงมอบหมายงานกลุ่ม และให้สมาชิกกลุ่มได้ซักถามข้อสงสัยต่าง ๆ หรือหัวหน้างานประชุมร่วมกับลูกน้องเพื่อปรึกษาหารือเรื่องงาน เป็นต้น

6. ด้านงบประมาณการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน ครูพลศึกษาหรือผู้จัดการกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่า ข้อที่ปฏิบัติสูงสุดคือ มีสถานที่ที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม เนื่องจากแต่ละโรงเรียนต้องมีการกำหนดสัดส่วนของโรงเรียนให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียนเพื่อให้จัดการเรียนการสอนหรือทำกิจกรรมทางกายได้อย่างมีคุณภาพ ส่วนที่ปฏิบัติต่ำสุดคือ มีงบประมาณเพียงพอในการจัดกิจกรรม และปัญหาที่พบมากที่สุดคือ งบประมาณไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรมทางกาย (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา 2530 อ้างใน วีระพล จันทรศิลา 2540) อุปสรรคของการดำเนินการจัดกิจกรรมคือ ขาดงบประมาณซึ่งมีจำกัด ผู้บริหารสูงสุดให้การสนับสนุนน้อยเกินไปและทรัพยากรที่สนับสนุนให้เกิดการพัฒนานักเรียนมีน้อยเกินไป และสอดคล้องกับ (ประพล พุทธสุวรรณ, 2543) งบประมาณที่ได้รับจากกรุงเทพมหานครมีน้อยไม่เพียงพอกับกิจกรรมทำให้เกิดปัญหามาก จึงควรมีการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม หรือมีการประยุกต์การมทำกิจกรรมทางกายที่ใช้งบประมาณน้อยมาปรับให้เข้ากับบริบทของโรงเรียน

7. ด้านการประเมินผลการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน ครูพลศึกษาหรือผู้จัดการกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อปรากฏว่า ข้อที่ปฏิบัติสูงสุดคือ มีการจัดทำรายงานผลการจัดกิจกรรม มีความสำคัญเพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงพัฒนางานกิจกรรมต่อไป สอดคล้องกับ (วลีภรณ์ จงแก้ววัฒนา, 2554) ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนสวนใหญ่มีการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยจัดตั้งเป็น คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2552) ได้กำหนดหลักการดำเนินการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทว่าเป็นกระบวนการเก็บ รวบรวม ตรวจสอบ ตีความผลการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนตามมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดของหลักสูตร นำผลไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียนรู้และใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจ ผล การเรียน สถานศึกษาต้องมีกระบวนการจัดการที่เป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินการวัดและประเมินผล การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ และให้ผลการประเมินที่ตรงตามความรู้ความสามารถ ที่แท้จริงของผู้เรียน ถูกต้องตามหลักการวัดและประเมินผล การเรียนรู้รวมทั้งสามารถรองรับการประเมิน ภายใน และการประเมินภายนอก ตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป ส่วนที่ปฏิบัติต่ำสุด กำหนดหน่วยงานที่มีหน้าที่ประเมิน ปัญหาพบมากที่สุดคือ การดำเนินการกิจกรรมไม่ต่อเนื่องทำให้มีการประเมินที่ไม่ต่อเนื่องและไม่ได้มีการประเมินทุกครั้งที่เกิดกิจกรรมนั้นๆ

ข้อเสนอแนะ

1. การฝึกอบรมบุคลากรมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาคนและพัฒนางาน และสามารถควบคุมด้านงบประมาณและทรัพยากรได้ สามารถนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์กับบริบทที่โรงเรียนมี ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่า ด้วยความสามารถที่ตนเองมี นอกจากได้ความรู้ความเข้าใจแล้ว สิ่งที่ได้คือได้แบ่งปันประสบการณ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ พบปะกับบุคลากรสายงานเดียวกัน สร้างความกลมเกลียวมีเครือข่ายที่จะช่วยให้การพัฒนางานนั้นก้าวไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. แนวทางการจัดกิจกรรมทางกายหลังเลิกเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สามารถนำผลการวิจัยไปปรับ ประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมตามบริบทของแต่ละโรงเรียน เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางกายสำหรับโรงเรียนตนเองได้

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงสาธารณสุข กรมอนามัย กองออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ. (2548). *ผลการสำรวจสถานการณ์การดำเนินงานด้านนโยบายและการปฏิบัติด้านการส่งเสริมการมีกิจกรรมทางกาย/ออกกำลังกายของสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงสาธารณสุข กรมอนามัย กองออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ. (2546). *แนวทางการส่งเสริมการออกกำลังกายในโรงเรียน*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กัลยา อนันตวงศ์. (2539). *สภาพและปัญหาการดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). ภาควิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กฤษพร อยู่สวัสดิ์. (2552). *การนำเสนอแนวทางปฏิบัติการจัดการศึกษาเพื่อป้องกันโรคอ้วนในนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา*. *An Online Journal of Education*, 8(1), 578-592.

ณัฐพล อันตรเสน. (2542). *การศึกษาปัญหาการจัดและดำเนินการโครงการนันทนาการในโรงเรียน สำหรับเด็กพิเศษ* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). สาขาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ดวงพร ศุภพิชน์. (2555). *การพัฒนารูปแบบการเพิ่มกิจกรรมทางกายของเด็กวัยร่นในโรงเรียน: การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม* (ปริญญาโท). วิทยาศาสตร์การออกกำลังกายและกีฬา มหาวิทยาลัยมหิดล.

ประพล พุทธสุวรรณ. (2543). *สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมพลศึกษาในโครงการโรงเรียนสามประโยชน์ของโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร* (ปริญญาโท). วิชาเอกพลศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ประมะ สตะเวทิน. (2534). *เอกสารการสอนชุดวิชาหลักและทฤษฎีการสื่อสาร หน่วยที่ 1-8* (พิมพ์ครั้งที่ 10). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

วลัยลักษณ์ ภูมิพัฒน์. (2548) *การดำเนินงานบริหารจัดการโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- วลีภรณ์ จงแก้ววัฒนา. (2554) การศึกษาการบริหารงานบุคคลด้านบุคลากรครูของโรงเรียนในสังกัด กรุงเทพมหานคร. *An Online Journal of Education*, 6(1), 1397-1411.
- วิจักขณ์ อัครเลิศพานิช. (2542) ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการลานกีฬาของกรุงเทพมหานคร (สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต). การบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วิลาสินี อดุลยานนท์.(2553) *กฎบัตรโตรอนโตเพื่อกิจกรรมทางกาย: ข้อเสนอระดับโลกเพื่อให้เกิดการปฏิบัติ.* สืบค้นจาก <http://en.thaihealth.or.th/system/files/AW%20toronto%20web%20THAI%20final29072010.pdf>
- วีระพล จันทรศิลา. (2540). *สภาพปัญหาการดำเนินการจัดกิจกรรมนักเรียนตามทฤษฎีบทบริหารและอาจารย์กิจกรรมในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา: ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดพิษณุโลก* (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). วิชาเอกการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2557). *โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครจำแนกตามขนาดโรงเรียน.* สืบค้นจาก <http://www.bangkokeducation.in.th/cms/download/stat/file/37.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2552). *แนวทางการจัดกิจกรรมช่วงเวลาหลังเลิกเรียน (บ้านหลังเรียน).* กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเลขาธิการ. (2557). *การรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษา เพื่อประกอบวิชาชีพ.* ในประชุมสัมมนา.กรุงเทพมหานคร.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). *แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.* กรุงเทพมหานคร:สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สมชาย ลีทองอิน และคณะ. (2550). *ข้อเสนอแนวทางการมีกิจกรรมทางกาย (Physical activity) ที่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชนในโรงเรียน.ในเวทีนโยบายสาธารณะ.* กรุงเทพมหานคร: กระทรวงสาธารณสุข.